

CODI ÈTIC DE LA UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI

Aprovat en Claustre Universitari del 14 de juliol de 2020

PRESENTACIÓ DE LA RECTORA

El nou Codi ètic de la URV és un document que orienta la convivència de la comunitat universitària i les relacions amb la societat i el territori. Perquè sigui vinculant, ha de ser acceptat per tota la Comunitat URV. Per això es sotmet a l'aprovació del Claustre Universitari després d'un període d'exposició pública en què el personal i els estudiants de la Universitat han fet les seves aportacions.

Aquest codi, que ha redactat una comissió tècnica i una comissió de membres del Claustre, respon al compromís social de la URV i actualitza els principis reconeguts a l'Estatut; ha d'orientar la conducta i bones pràctiques de la comunitat universitària i definir la gestió de la qualitat ètica de la Universitat. Es basa en deu principis: compromís social, benestar i salut, igualtat en la diversitat, igualtat de gènere, integritat, llibertat acadèmica, respecte, solidaritat i sostenibilitat i bon govern.

TAULA DE CONTINGUTS

PRESENTACIÓ DE LA RECTORA

PREÀMBUL

Lema

Objectius

Marc general

ÀMBIT D'APLICACIÓ

PRINCIPIS ÈTICS INSPIRADORS DE LA VIDA UNIVERSITÀRIA

MECANISMES DE SEGUIMENT I REVISIÓ

Claustre Universitari

Comissió d'Ètica

Canal Ètic

RELACIÓ AMB ALTRES CODIS O BONES PRÀCTIQUES SECTORIALS DE LA URV

1. Agents

2. Estatut URV

3. Plans d'actuació sectorials

4. Normatives d'aplicació general

5. Programes d'actuació específics

PROCÉS D'ELABORACIÓ

Cronograma

Comissió d'elaboració

INTERPRETACIÓ

REFERÈNCIES

PREÀMBUL

LEMA

“Sapientiae liberi, libertati sapientes” (lliures per a la saviesa, savis per a la llibertat). Aquest és el lema que figura a l'escut de la Universitat Rovira i Virgili (URV) des que es va crear, l'any 1991. És una representació gràfica de l'Estudi General de Tarragona, els primers estudis instituïts a Tarragona pel cardenal Gaspar Cervantes de Gaeta el 1572. A l'orla que tanca l'escut hi ha una inscripció amb el nom de la Universitat i aquest lema, una frase que precisament sintetitza l'esperit del Codi ètic de la URV, alhora que el connecta amb els orígens de la institució.

El Codi ètic respecta i té en consideració la història de la nostra Universitat i la seva idiosincràsia i particularitats que la defineixen. La Universitat Rovira i Virgili té un compromís acadèmic i social amb els drets humans, les institucions, els drets i els ideals democràtics de la ciutadania i el territori, i en especial amb la defensa de la llengua, la cultura i el coneixement generat a Catalunya.

Alhora, ha estat elaborat en bona part coincidint amb la pandèmia de la COVID-19, amb la declaració de l'emergència climàtica i amb els reptes ecosocials establerts pels Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS). És, doncs, un codi ètic arrelat en el moment actual i que també es projecta cap al futur.

El Codi ètic té un caràcter inspirador de la vida universitària i pretén promoure uns principis ètics que acompanyin el desenvolupament de l'activitat de tota la comunitat de la URV.

El codi ètic neix amb voluntat de síntesis i claredat, perquè sigui fàcilment comprensible, conegut i assumit per tots els membres, amb uns principis que puguin integrar-se a la vida universitària. El Codi no detalla conductes concretes ni estableix jerarquia alguna entre els valors indicats.

OBJECTIUS

El Codi ètic de la URV inspira el marc de convivència de la comunitat universitària de manera transversal, tant en tots els seus àmbits de competències com en les relacions amb la societat i el territori. Per això ha de:

- Permetre respondre al compromís social de la institució, actualitzant els principis reconeguts a l'Estatut de la URV.
- Servir per orientar, inspirar i motivar la conducta i les bones pràctiques de les persones que formen la URV.
- Definir la gestió de la qualitat ètica de la Universitat.

El caràcter vinculant d'aquest codi ètic ha de fonamentar-se en el fet que totes les persones de la comunitat universitària l'acceptin com un model vàlid i compartit i s'identifiquin amb els seus principis i valors.

MARC GENERAL

- Un codi ètic amb uns principis que volen afavorir la convivència de la comunitat universitària de manera pacífica i ajudar a construir conjuntament una universitat més justa.
- Un codi ètic amb uns principis inspiradors del comportament responsable de totes les persones, que contribueixin al desenvolupament personal i professional i a la millora en qualitat humana i benestar, en un compromís compartit que enforteixi el sentiment de comunitat.
- Un codi ètic per a una universitat pública, que comporta l'assumpció d'uns estàndards ètics del màxim rigor, com l'honradesa, la transparència, la rendició de comptes, la imparcialitat, l'equitat i la igualtat.
- Un codi ètic que promou el respecte i la protecció de la natura en harmonia amb la vida a la Terra.

- Un codi ètic que respon als Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) davant els reptes d'emergència social i climàtica.
- Un codi ètic que vol promoure la consciència social i el benestar i la cura de les persones en una responsabilitat compartida, tenint en compte els reptes del moment.
- Un codi ètic que respecta la justícia social, els drets humans i les llibertats fonamentals en el marc jurídic vigent.
- Un codi ètic participatiu, elaborat per una comissió representativa del Claustre de la URV i compartit amb la comunitat universitària, que té present totes les veus i n'atén les opinions, observacions, propostes i suggeriments.
- Un codi ètic que, tot i ser un marc de referència, es complementa i concreta amb altres agents, instruments, codis i bones pràctiques sectorials de la URV, que s'esmenten al final d'aquest document i que materialitzen el compromís ètic de la URV.
- Un codi ètic que s'acompanya amb iniciatives de divulgació i formació.
- Un codi ètic que preveu mecanismes amb garanties de seguiment, compliment i revisió periòdica, en el marc d'una política d'integritat institucional.

ÀMBIT D'APLICACIÓ

- Un codi ètic per a totes les persones de la Universitat.
- Un codi ètic que guia totes les activitats de la Universitat i les seves relacions amb la societat, dins d'una política d'integritat institucional.
- Un codi ètic inspirador per a agents externs en les seves relacions amb la URV: persones, institucions, empreses i altres entitats i organismes.

PRINCIPIS ÈTICS INSPIRADORS DE LA VIDA UNIVERSITÀRIA

COMPROMÍS SOCIAL

La URV ha de promoure la transformació social del seu entorn i a escala global mitjançant la generació i la transmissió de coneixement, el desenvolupament cultural i la formació de persones amb esperit crític i reflexiu i compromeses amb els valors democràtics, humans i solidaris.

BENESTAR I SALUT

La URV es compromet a tenir cura de les persones, fomentant les condicions adients per promoure una qualitat de vida saludable i digna per a tota la comunitat universitària. La Universitat ha de procurar que les persones es cuidin, i també que es cuidin les unes de les altres, afavorint sentiments socioemocionals de prosperitat, felicitat i satisfacció.

IGUALTAT EN LA DIVERSITAT

La URV ha de reconèixer la dignitat de totes les persones i vetllar per l'atenció a la diversitat i la igualtat d'oportunitats, en un marc de convivència democràtica. Tots els membres de la comunitat universitària han de ser tractats sense discriminació per motiu d'origen, gènere, orientació sexual, identitat i expressió de gènere, creences, religió, condició socioeconòmica, llengua, ideologia política o qualsevol altra circumstància personal o social. La Universitat ha de garantir el principi d'inclusió, tant en l'accessibilitat com en les mesures d'adaptació curricular o del lloc de treball.

IGUALTAT DE GÈNERE

La URV ha de garantir que dones i homes tinguin les mateixes possibilitats de desenvolupament personal i de participació en la vida de la comunitat universitària.

ria. Per això els comportaments, aspiracions i necessitats de cadascú han de ser igualment considerats, valorats i afavorits.

INTEGRITAT

La URV ha de vetllar perquè tots els membres de la comunitat universitària actuïn de manera íntegra, és a dir, desenvolupin la seva activitat amb honestedat i veracitat i estableixin vincles de seguretat basats en la confiança i l'honorabilitat.

LLIBERTAT ACADÈMICA

La URV ha de promoure el pensament crític i lliure i la llibertat acadèmica, entesa com el dret del professorat i l'estudiantat a difondre lliurement els seus pensaments, idees i opinions durant l'activitat docent i d'estudi. També ha de promoure la llibertat de recerca, tot respectant el rigor científic i ètic.

RESPECTE

La URV ha de garantir un tracte correcte cap a totes les persones, respectant-ne les opinions i posicions, i ha d'usar el diàleg, el debat i la crítica constructiva per al manteniment d'una convivència cívica i pacífica. Aquest tracte respectuós també ha de ser present en totes les comunicacions orals i escrites. El respecte implica el rebuig de qualsevol manifestació de violència contra les persones, la biodiversitat i el patrimoni material o immaterial.

SOLIDARITAT

La URV ha de promoure l'acció social de tota l'activitat universitària, especialment a través del voluntariat i la cooperació amb les persones, comunitats i institucions mitjançant l'empoderament per assolir una vida plena, el desenvolupament sostenible i la pau, especialment en els sectors de població més vulnerabilitzats.

SOSTENIBILITAT

La URV ha de promoure l'equilibri del desenvolupament social, cultural, econòmic i ambiental per satisfer les necessitats presents de la comunitat universitària i de la societat, sense comprometre les de les generacions futures, tot vetllant per la qualitat de vida de les persones i el seu benestar, així com dels altres éssers vius i els ecosistemes.

BON GOVERN

La URV ha de promoure la millora del govern i de la gestió de la institució al servei de l'interès general, la participació de la comunitat universitària en la presa de decisions i el desenvolupament d'iniciatives i canvis que millorin el seu entorn en un futur. També ha de garantir la transparència de la institució, la rendició de comptes, la imparcialitat, l'efectivitat i la coherència en la presa de decisions, i ha de vetllar per la privadesa de les dades.

MECANISMES DE SEGUIMENT I REVISIÓ

CLAUSTRE UNIVERSITARI

Correspon al Claustre Universitari l'aprovació, la modificació i el seguiment del Codi ètic, així com l'impuls de les corresponents iniciatives que hi estan relacionades.

COMISSIÓ D'ÈTICA

El Claustre ha d'aprovar el reglament sobre la composició i el funcionament de la Comissió d'Ètica en la seva propera sessió des de l'entrada en vigor del Codi ètic de la URV.

Són funcions de la Comissió d'Ètica:

- Interpretar, fer el seguiment i actualitzar el Codi ètic.
- Difondre el Codi ètic a la comunitat universitària de la URV, promoure i assessorar en temes relacionats amb l'aplicació del Codi ètic, i rebre i gestionar suggeriments de millora.
- Promoure la formació i sensibilització tant entre la comunitat universitària com a la societat.
- Vetllar pel compliment del Codi ètic i rebre i gestionar alertes d'incompliment formulades a través del Canal Ètic.
- Mantenir una comunicació fluïda amb la Sindicatura de Greuges de la URV.
- Qualsevol altra funció que determini el seu reglament.

Els pronunciaments de la Comissió d'Ètica tindran un caràcter vinculant.

Fins a la seva aprovació, la Comissió d'elaboració del Codi ètic assumeix les funcions de la Comissió d'Ètica, així com l'elaboració del reglament d'aquesta.

CANAL ÈTIC

Canal de comunicació de propostes, suggeriments de millora, consultes o alertes d'incompliments del Codi ètic. Aquest canal ha de ser confidencial (no anònim).

Relació amb altres codis o bones pràctiques sectorials de la URV

En aquest apartat s'esmenten els agents, els instruments, els codis i les bones pràctiques sectorials de la URV que han d'estar alineats amb el Codi ètic de la URV:

1. AGENTS

- Delegats de protecció de dades (enllaç)
- Sindicatura de Greuges (enllaç)
- Observatori de la Igualtat (enllaç)
- Oficina de Compromís Social (enllaç)

2. ESTATUT URV

- Estatut de la URV (en revisió)

3. PLANS D'ACTUACIÓ SECTORIALS

- III Pla d'Igualtat (enllaç)
- Pla Estratègic de la Tercera Missió de la URV (enllaç)
- Pla de Medi Ambient (enllaç)
- Portal de la Transparència de la URV (enllaç)

4. NORMATIVES D'APLICACIÓ GENERAL

- Normativa de solidaritat i cooperació per al desenvolupament a la URV (en revisió)
- Normativa dels òrgans d'ètica de la recerca i la innovació (enllaç)
- Normes de funcionament de Iubilo URV (enllaç)

5. PROGRAMES D'ACTUACIÓ ESPECÍFICS

- Carta europea de l'investigador (enllaç)
- Codi de bones pràctiques en recerca, formació per a la recerca, desenvolupament i innovació de la URV (enllaç)

- Codi de bones pràctiques per a la incorporació d'investigadors (enllaç)
- Compromís d'honestedat amb motiu de la COVID-19 (maig de 2020) (enllaç)
- Compromís ètic de l'equip de direcció (febrer de 2020) (enllaç)
- Guies sobre la prevenció, detecció i tractament del plagi en la docència (estudiants, professorat i centres i departaments) (enllaç)
- Programa de delegades i delegats (enllaç)
- Projecte "Universitat saludable i sostenible" (en procés)
- Protocol de prevenció i actuació en cas de possible assetjament a personal URV o FURV en el lloc de treball (enllaç)
- Protocol de prevenció i actuació en l'àmbit de violències masclistes i contra LGTBI que afecti l'estudiantat de la URV (enllaç)
- Protocol d'actes de graduació i promesa de compromís ètic (enllaç)
- Protocol de canvi de nom per identitat de gènere (enllaç)
- Protocol d'actuació en situacions emergència de l'estudiantat (pendent) (enllaç)

PROCÉS D'ELABORACIÓ

CRONOGRAMA

- Data d'inici: acord d'elaboració (Claustre Universitari), 21 de novembre de 2019
- Data final: acord d'aprovació (Claustre Universitari), 14 de juliol de 2020
- Desembre 2019 – gener 2020: constitució de la comissió d'elaboració i inici del procés
- Gener-maig 2020: reunions de la comissió
- Sessions de la comissió d'elaboració (comissió claustral i comissió tècnica):
 - 1/2020, 31 de gener
 - 2/2020, 28 de febrer
 - 3/2020, 8 de maig
 - 4/2020, 15 de maig
 - 5/2020, 10 de juliol
- Sessions de la comissió tècnica:
 - 1/2020, 7 de febrer
 - 2/2020, 21 de febrer
 - 3/2020, 24 de març
 - 4/2020, 31 de març
 - 5/2020, 14 d'abril
 - 6/2020, 17 d'abril
 - 7/2020, 22 d'abril
 - 8/2020, 28 d'abril
 - 9/2020, 22 de maig

- Juny-juliol de 2020:
 - Exposició pública de la proposta i consulta a la comunitat universitària
 - Elaboració de la proposta final de Codi ètic per part de la comissió
- Juliol de 2020:
 - Aprovació, si s'escau, del Codi ètic de la URV al Claustre
 - Informació, si s'escau, del Codi ètic al Consell de Govern
- Un cop aprovat el Codi ètic, cal elaborar:
 - Un pla de formació (obert a la comunitat universitària)
 - Un pla de comunicació i difusió

COMISSIÓ D'ELABORACIÓ

- Presidència: la rectora o persona en qui delegui
- Comissió claustral:
 - 1 representant de degans i directors de centre: Maria Jiménez
 - 1 representant de directors de departament: Òscar Pàmies
 - 1 membre del PDI per agrupació:
 - Joaquín Escribano (agrupació A)
 - Maria Bargalló (agrupació B)
 - Ana Beatriz Hernández (agrupació C)
 - Silvia de la Flor (agrupació D)
 - 2 membres del PAS: Samuel Garcia i Gema Duarte
 - 2 estudiants: Francina Segura i un no designat
- Comissió tècnica:
 - Secretària general: Laura Roman
 - Vicerectora de Relacions Institucionals, Cultura i Compromís Social: Cori Camps
 - Adjunta al vicerectorat de Compromís Social: Susana Borràs
 - Responsable de la Unitat d'Impuls a la Recerca, la Innovació i el Desenvolupament Territorial: Carlos García
 - Cap del Gabinet de la Rectora: Helena Fraga
 - Responsable d'Impacte Social, Cooperació i Voluntariat: Joan Fuster
 - Tècnic de gestió ambiental i radioisòtops: Antoni de la Torre
 - Copresident del Consell d'Estudiants: Albert Moragas

INTERPRETACIÓ

El codi ètic és orientador, obert, flexible i corregible, i exigeix una interpretació constant. Està subjecte a totes les revisions necessàries amb la finalitat d'actualitzar-lo i validar-lo, com a eina de consulta i de guia, davant els possibles dubtes ètics que es deriven d'aplicar-lo.

La Comissió d'Ètica ha de vetllar per la interpretació i l'aplicació d'aquest codi, d'acord amb el que disposen la missió, la visió i els valors de la Universitat.

REFERÈNCIES

Codi de bones pràctiques en recerca de la Universitat Autònoma de Barcelona. 2013 (enllaç)

Codi ètic per a les revistes científiques de la Universitat Autònoma de Barcelona. 2017 (enllaç)

Grup de Recerca Diversitat i Orientació de la Universitat Autònoma de Barcelona. Codi ètic. 2018 (enllaç)

Codi ètic d'integritat i bones pràctiques de la Universitat de Barcelona. 2018 (enllaç)

Código de Conducta Complutense. Universidad Complutense de Madrid. 2008 (enllaç)

Codi ètic de la Universitat Oberta de Catalunya. 2017 (enllaç)

Proposta de codi ètic per a la Universitat Pompeu Fabra (en procés)

Codi ètic de la Universitat de Lleida. 2006 (enllaç)

Codi ètic de la Universitat Jaume I. 2017 (enllaç)

Codi ètic i de bones pràctiques del personal al servei de la Universitat Politècnica de Catalunya i del seu estudiantat. 2011 (enllaç)

Codi ètic del servei públic de Catalunya. 2020 (enllaç)

Memòria de responsabilitat social. Universitat de Barcelona. 2017-2018 (enllaç)

Pla Nacional de Valors. Generalitat de Catalunya. 2015 (enllaç)

Responsabilitat social universitària. Universitat Autònoma de Barcelona. 2020 (enllaç)

Política de qualitat de la URV. 2020 (enllaç)